

Eduskunnan sivistysvaliokunta

Asia: VNS 2/2019 vp Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2020–2023

Korkeakoulutuksen laajentamiseen tarvitaan vuoteen 2030 ulottuva rahoitusohjelma

Korkeakoulutuksen tarjoaminen yhä useammalle ja läpäisyn parantaminen eivät onnistu ilman pitkäjänteistä lisärahoitusta. Opetus- ja kulttuuriministeriön valmisteleva korkeakoulujen tutkintotavoitteiden nostaminen 2020-luvulla edellyttää korkeakouluilta aloituspaikkojen ja opiskelijamäärien lisäystä. Tämän toteuttamiseen korkeakoulut tarvitsevat vuoteen 2030 ulottuvan rahoitussuunnitelman. Arene on yhdessä Unifin, SAMOK:n ja SYL:n kanssa tehnyt tätä koskevan esityksen.

Arene muistuttaa, että osaajapulaan vastaaminen voi edellyttää koulutusperäisen maahanmuuton lisäämistä. Tämä vaatii resursseja, koska sitä ei voida tehdä suomalaisten opiskelumahdollisuuksia kaventamalla.

Vuoden 2020 talousarvioesitykseen kirjattu kertaluontoinen rahoituksen tasokorotus ja kustannustason nousuun vastaavat indeksikorotukset eivät mahdollista korkeakoulutetun väestön määrän kasvattamista esitettyjen tavoitteiden mukaisesti. Tehdyillä rahoituspäätöksillä vasta paikataan menneiden vuosien leikkauksia, jotka ovat johtaneet mm. henkilöstön määrän merkittävään vähenemiseen.

Ammattikorkeakoulut ovat tehostaneet toimintaansa 2010-luvulla. Vuonna 2009 AMK- ja YAMK-tutkintoja sekä ammatillisia opettajia valmistui 21015. Vuonna 2018 valmistuneita oli jo 29092. Samalla tutkintoa kohti laskettu rahoitus on laskenut 30 prosenttia (40.401 €/valmistunut > 28.411 €/valmistunut).

Opetus- ja kulttuuriministeriön korkeakouluille lähettämään kirjeen mukaan vuonna 2030 ammattikorkeakouluista pitäisi valmistua 34250 AMK- ja YAMK-tutkintoa sekä ammatillista opettajaa. Esitys tarkoittaa 17 prosentin lisäystä AMK-tutkintoihin, 44 prosentin lisäystä YAMK-tutkintoihin ja 4 prosentin vähennystä ammatillisiin opettajiin.

Näin suuri toiminnan laajentaminen edellyttää pitkäjänteistä rahoitusohjelmaa, johon korkeakoulut voivat luottaa. Rahoituksen pitäminen edes vuoden 2018 tasolla edellyttäisi 127 miljoonan korotusta ammattikorkeakoulujen rahoitukseen ensi vuonna tulevan 20 miljoonan euron tasokorotuksen lisäksi. Tämän lisäksi tarvitaan indeksikorotukset rahoituksen ostovoiman turvaamiseksi.

Vain riittäväillä resursseilla varmistetaan, että koulutuksen laatu ei laske opiskelijamäärien kasvaessa ja että kaikkia opiskelijoita pystytään tukemaan opinnoissaan.

Korkeakoulujen rahoituksen pitkäjänteinen parantaminen onkin nähtävä välttämättömänä investointina kilpailukykyyn, korkeaan työllisyyteen ja koko suomalaiseen hyvinvointiyhteiskuntaan

Arene tukee tutkimusaineistojen, tutkimustulosten ja osaamisen laajan avoimuuden edistämistä ja kannattaa datalähtöisen tutkimuksen kehittämissohjelman jatkamista. Uskomme, että EuroHPC tulee muuttamaan tutkimuksen tekemistä monin tavoin, mutta infrastruktuuriin panostaminen ei saa heikentää tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan panostuksia.

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry

Tapio Vamola

Puheenjohtaja

Petri Lempinen

Toiminnanjohtaja